

# Typy pomocy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                                       |
|---------------------|-------------------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Typy pomocy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów |
| Kod przedmiotu      | 14.4-WP-PSChM-TPPwRP                                  |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a>              |
| Kierunek            | Psychologia                                           |
| Profil              | ogólnoakademicki                                      |
| Rodzaj studiów      | jednolite magisterskie                                |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2022/2023                              |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                                                    |
|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 9                                                                                                                  |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 5                                                                                                                  |
| Występuje w specjalnościach     | Psychologia kliniczna                                                                                              |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                                                        |
| Język nauczania                 | polski                                                                                                             |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr hab. Iwona Grzegorzewska, prof. UZ</li><li>mgr Piotr Przybylski</li></ul> |

| Formy zajęć  |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|--------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć  | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Laboratorium | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie na ocenę |
| Ćwiczenia    | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Celem kursu jest poznanie istoty, metod i typów pomocy psychologicznej. Dostarczenie wiedzy z zakresu rodzajów pomocy psychologicznej oraz czynników warunkujących profesjonalną pomoc psychologiczną. Ćwiczenie umiejętności korzystania z różnych technik pomocy psychologicznej oraz adekwatnego wyboru danej strategii / typu pomocy psychologicznej do diagnozy pacjenta czy danej sytuacji kryzysowej. Zajęcia laboratoryjne koncentrują się na pracy (radzeniu sobie) z podstawowymi mechanizmami oporu przed zmianą oraz uwrażliwieniu na złożoność i wieloaspektowość kontaktu terapeutycznego. Celem jest również uświadomienie konieczności niesienia pomocy w sposób poprawny etycznie i profesjonalny oraz ćwiczenie kompetencji budowania relacji terapeutycznej i umiejętności stosowania technik komunikacyjnych.

## Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu psychologii w tym: z psychologii poznawczej, rozwojowej, społecznej i klinicznej na temat rozwoju kontroli emocjonalnej i jej zaburzeń oraz motywacji prospołecznych.

## Zakres tematyczny

1. Istota pomocy psychologicznej. Charakterystyka zachowań pomocowych.
2. Relacja pomagania, cechy pomagającego. Czynniki wspierające w pomocy psychologicznej.
3. Omówienie wybranych problemów etycznych.
4. Promocja zdrowia i prewencja zaburzeń jako zapobiegawcze formy pomocy psychologicznej.
5. Poradnictwo psychologiczne poparte diagnozą jako wstępna forma pomocy psychologicznej.
6. Psychoterapia - kluczowa forma pomocy psychologicznej.
7. Interwencja kryzysowa.
8. Rehabilitacja psychiatryczna/psychologiczna a pomoc psychologiczna.
9. Techniki komunikacji w pomocy psychologicznej. Definicja interwencji psychologicznej (warsztaty laboratoryjne).
10. Definicja i warunki dobrego kontaktu terapeutycznego. Ustalenie planu i strategii terapeutycznej. Etapy strategii terapeutycznej (warsztaty laboratoryjne).

## Metody kształcenia

Dyskusja dydaktyczna, praca w grupach, prezentacja, metoda przypadków (case study, analiza opisów przypadków), analiza tekstów, ćwiczenia laboratoryjne, metoda inscenizacji.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

| Opis efektu | Symbole efektów | Metody weryfikacji | Forma zajęć |
|-------------|-----------------|--------------------|-------------|
|-------------|-----------------|--------------------|-------------|

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Symboly efektów                                                               | Metody weryfikacji                                                                         | Forma zajęć                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| W wyniku przeprowadzonych zajęć student buduje kompetencję nawiązywania kontaktu terapeutycznego i kontrolowania jakości tego kontaktu,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | • <a href="#">K_K06</a>                                                       | • aktywność w trakcie zajęć<br>• bieżąca kontrola na zajęciach<br>• dyskusja               | • Laboratorium<br>• Ćwiczenia |
| W wyniku przeprowadzonych zajęć student wykazuje rozwagę w podejmowaniu działań pomocowych, przestrzega zasad etyki w pomaganiu. Potrafi zaproponować adekwatne do procesu diagnozy formy pomocy psychologicznej, uwzględniając zasady etyki zawodu.                                                                                                                                                                                                                                                                                | • <a href="#">K_K03</a>                                                       | • aktywność w trakcie zajęć<br>• dyskusja<br>• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach  | • Laboratorium<br>• Ćwiczenia |
| W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie: w rozszerzony sposób scharakteryzować obszary funkcjonowania człowieka, których dysfunkcje wymagają stosowania pomocy psychologicznej; scharakteryzować dysfunkcje człowieka w jego cyklach rozwojowych; scharakteryzować dysfunkcje społeczne prowadzące do zaburzeń wymagających pomocy psychologicznej; dobrze znać zasady i normy etyczne przy udzielaniu pomocy psychologicznej; znać działania profilaktyczne i interwencyjne związane z pomocą psychologiczną | • <a href="#">K_W09</a><br>• <a href="#">K_W11</a><br>• <a href="#">K_W14</a> | • aktywność w trakcie zajęć<br>• zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne               | • Laboratorium<br>• Ćwiczenia |
| Student w procesie diagnozy klienta potrafi uwzględniać nie tylko czynniki / uwarunkowania psychologiczne, ale także biologiczne i społeczno-kulturowe, podejmując na ich podstawie decyzję o odpowiednim typie proponowanej pomocy psychologicznej;                                                                                                                                                                                                                                                                                | • <a href="#">K_U02</a><br>• <a href="#">K_U04</a>                            | • aktywność w trakcie zajęć<br>• metoda przypadków (case study, analiza opisów przypadków) | • Laboratorium<br>• Ćwiczenia |

## Warunki zaliczenia

Zaliczenie przedmiotu:

**laboratorium** (na podstawie aktywności podczas zajęć oraz oceny udziału w próbach warsztatowych i ćwiczeniach laboratoryjnych)

**ćwiczenia** (1). obecność na zajęciach, dopuszczalne są maksymalnie 2 nieobecności, nieobecności nieusprawiedliwione należy odrobić przygotowując pracę na zadany temat (2). przygotowanie i omówienie prezentacji wybranego zagadnienia w grupach oraz (3). pozytywna ocena z zaliczenia testowego).

Zaliczenie testowe składa się z 20 pytań zamkniętych z jedną poprawną odpowiedzią.

Skala ocen: od 11 pkt - dst; 12-13 pkt. - dst plus; 14-15 pkt. - dobry; 16-17 pkt. - dobry plus; 18-20 pkt. - bardzo dobry

Ocenę końcową ustala się na podstawie średniej arytmetycznej ze wszystkich zajęć wchodzących w skład przedmiotu, zgodnie z zasadą:

- od 2,5 do 3,24 - dostateczny
- od 3,25 do 3,74 - dostateczny plus,
- od 3,75 do 4,24 - dobry,
- od 4,25 do 4,74 - dobry plus,
- od 4,75 - bardzo dobry.

Zgodnie z § 26 pkt 3 Regulaminu Studiów UZ ocena nie może być niższa od najniższej, ani wyższa od najwyższej z ocen zajęć wchodzących w skład tego przedmiotu. Przy ustalaniu oceny końcowej pod uwagę bierze się także oceny negatywne uzyskane w toku egzaminowania.

## Literatura podstawowa

1. Czabała, J., Cz. (2016). Poradnictwo psychologiczne a psychoterapia. *Roczniki Psychologiczne*, XIX, 3, s. 519-533.
2. Egan, G. (2002). *Kompetentne pomaganie*. Poznań: Wydawnictwo Zysk i Ska
3. Hayes, J., Gelso, Ch. (2008). *Relacja terapeutyczna*. Gdańsk: GWP.
4. Kottler, J., A. (2003). *Skuteczny terapeuta*. Gdańsk: GWP.
5. Kowalik, S. (2018). *Stosowana psychologia rehabilitacji*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SHOLAR.
6. Kubacka-Jasiecka, D., Ziarko, M. (2016). Pomoc psychologiczna w różnych typach kryzysu. W: L. Cierpiąłkowska, H. Sęk (red.), *Psychologia kliniczna* (r. 31, s. 673-694). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA.
7. Richard, J., Burl, E. (2008). *Strategie interwencji kryzysowej*. Warszawa: Parpamedia.
8. Sęk, H., Kaczmarek, Ł. (2016). Promocja zdrowia i prewencja zaburzeń. W: L. Cierpiąłkowska, H. Sęk (red.), *Psychologia kliniczna* (r. 30, s. 657-670). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA.
9. Suchańska A. (1993). Trójkąt Dramatyczny i gry ratownicze. W: J. Santorski (red.), *ABC psychologicznej pomocy* (s. 71-84). Warszawa: Jacek Santorski & CO Agencja Wydawnicza.
10. Szczukiewicz, P. (2003). Pomoc psychologiczna czy psychoterapia. *Remedium* (s. 14-15).
11. Toeplitz – Winiewska, M. (2000). Etyczne aspekty uprawiania zawodu psychologa. W: J. Strelu (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki* (t. 3, s. 823 – 836). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

## Literatura uzupełniająca

- Badura-Madej, W., Dobrzyńska –Mesterhazy, A. (2000). *Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Bronowski, P., Chotkowska, K. (2016). Nowe trendy w rehabilitacji osób chorujących psychicznie. *Niepełnosprawność - zagadnienia, problemy, rozwiązania*, 3(20), 11-20.
- Cierpiałkowska, L., Sęk, H., (red.), (2020). *Psychologia kliniczna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA.
- Feltham C., Horton I. (2013). *Psychoterapia i poradnictwo*. Gdańsk: GWP.
- Greenstone, J. (2004). *Interwencja kryzysowa*. Gdańsk: GWP
- Grzesiuk, L. (red.), (2000). *Psychoterapia. Szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy*. Warszawa: PWN.
- Padesky, Ch., A., Greenberger, D. (2004). *Umysł ponad nastrojem*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Sęk, H., Brzezińska, A. (2020) Podstawy pomocy psychologicznej (r. 20). W: D. Doliński, J. Strelau (red.) *Psychologia*. Tom II. Gdańsk: GWP.
- Strelau, J. (red.), (2003). *Psychologia. Podręcznik akademicki*. Gdańsk: GWP.
- van Agteren, J., Iasiello, M., Lo, L., Bartholomaeus, J., Kopsaftis, Z., Carey, M., & Kyrios, M. (2021). A systematic review and meta-analysis of psychological interventions to improve mental wellbeing. *Nature Human Behaviour*, 5(5), 631–652. <https://doi.org/10.1038/s41562-021-01093-w>

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Iwona Grzegorzewska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 12-04-2023 14:18)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ